

TEODOR BĂLAN ȘI COLECȚIILE SPECIALE
ALE UNIVERSITĂȚII „ȘTEFAN CEL MARE” DIN SUCEAVA

*

TEODOR BĂLAN AND SPECIAL COLLECTIONS
OF „ȘTEFAN CEL MARE” UNIVERSITY OF SUCEAVA

*

TEODOR BĂLAN ET LES COLLECTIONS ESPÉCIALES
DE L'UNIVERSITÉ „ȘTEFAN CEL MARE” DE SUCEAVA

Drd. Roxana-Melania CORNILĂ (LEUCIUC)¹

Rezumat: Teodor Bălan (1985-1972) a fost o personalitate marcantă pentru Bucovina, despre care au scris istorici, profesori, cercetători atât din Bucovina, cât și din alte zone ale României. Îl cunoaștem mai ales ca istoric și arhivist, cei doi piloni principali ai carierei sale, dar s-a remarcat și ca profesor, culegător și editor de documente, publicist, ce a desfășurat o activitate riguroasă în calitate de director al Arhivelor Statului din Cernăuți. A fost unul din cei mai erudiți cunoscători ai istoriei Bucovinei, cu un destin trist. Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, găzduiește colecții interesante, între care un loc special este rezervat Colecțiilor Speciale, punând la dispoziția publicului larg un vast și variat fond de carte, sub atenta îngrijire a unui colectiv de bibliotecari profesioniști.

Cuvinte cheie: arhivist, istoric, Bucovina, document, informații, donație, universitate

*

Abstract: Teodor Bălan (1985-1972) is a prominent personality for Bucovina, about whom historians, teachers, researchers both from Bukovina and from other areas of Romania have written. We know him mostly as a historian and archivist, the two main pillars of his career. But he also distinguished himself as a teacher, collector and editor of documents, publicist. He carried out also a rigorous activity as director of the State Archives in Chernivtsi. He was one of the most erudite connoisseurs of the history of Bucovina, with a sad destiny. The Academic Library of “Ștefan cel Mare University” of Suceava, located in the heart of Bukovina, houses interesting collections, among which a special place is reserved for Special Collections, making a vast and varied book collection available to the general public, under the careful care of professional librarians team.

Keywords: archivist, historian, Bukovina, document, information, donation, university

*

Sommaire: Teodor Bălan (1985-1972) est une personnalité remarquable pour la Bucovine, sur laquelle ont écrit des historiens, des enseignants, des chercheurs de Bucovine et d'autres régions de la Roumanie. On le connaît surtout comme historien et archiviste, les deux principaux piliers de sa carrière. Mais il s'est également distingué comme enseignant, collectionneur et éditeur de documents, publiciste, il a exercé une activité rigoureuse en tant que directeur des Archives d'Etat à Tchernivtsi. Il fut l'un des connaisseurs les plus érudits de l'histoire de la Bucovine, mais qui eut un destin tragique. La bibliothèque universitaire «Ștefan cel Mare» de Suceava, l'université au cœur de la Bucovine, abrite des collections intéressantes, parmi lesquelles une place spéciale est réservée aux Collections

¹ Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Școala Doctorală de Științe Socio-Umane.

Espéciales, mettant à la disposition du grand public une collection de livres vaste et variée, sous la surveillance attentive prise en charge d'une équipe de bibliothécaires professionnels.

Mots clés: *archiviste, historien, Bucovine, document, informations, don, université*

*

Înființarea Institutului Pedagogic de 3 ani la Suceava în anul 1963, astăzi Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, a marcat debutul dezvoltării unui fond documentar generos, alcătuit din achiziții de la anticariate, edituri, dar și din donații². Unul din cei care au făcut numeroase donații este și istoricul, arhivistul Bucovinei, Teodor Bălan³, despre ale cărui viață, carieră și operă s-au scris numeroase lucrări, din care trei foarte documentate, două semnate de Harieta Mareci Sabol⁴, cadru didactic la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava și cea de-a treia semnată de Ileana Maria Ratu⁵, cadru didactic la Universitatea din București.

Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava găzduiește tezaurul de Colecții Speciale, păstrate într-un depozit atent monitorizat, întrucât acestor cărți li se acordă o atenție cu totul deosebită, din punct de vedere al conservării și al supravegherii lor. Sala de Lectură Colecții Speciale a fost inaugurată în anul 2003, incluzând atunci mai mult de 12.500 de volume de carte veche românească și străină⁶. Cu trecerea timpului, Fondul de carte veche al instituției s-a îmbogățit, totalizând astăzi 12.771 de exemplare. Biblioteca universității depozitează în condiții foarte bune aceste unități bibliografice, protejate prin menținerea unui cadru higrometric și a unei temperaturi constante, a unei bune aerisiri.

Propunem o călătorie în timp, pentru a desluși misterul unei donații către institutul de învățământ superior, astăzi universitate, desfășurată mai mult „pe furiș”, dar care a avut drept finalitate achiziționarea unei părți a comorii bibliofile deținută de Teodor Bălan. În anul 1971, profesorul Teodor Bălan a donat Institutului Pedagogic de 3 ani din Suceava cărți, extrase, periodice, această donație fiind în realitate o achiziție prin anticariat⁷, pentru ca profesorul să primească o sumă de bani, deoarece spre

² Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, *Biblioteca USV -Scurt istoric*, în <https://biblioteca.usv.ro/scurt-istoric/>, accesat 29.08.2022.

³ *Ibidem*.

⁴ Harieta Mareci, *Teodor Bălan (1885-1972). Viața și opera*, Iași, Editura Junimea, 2003, 294 p.; Harieta Mareci Sabol, *Restitutio Teodor Bălan*, Iași, Editura Pim, 2014, 388 p.

⁵ Ileana Maria Ratu, *Teodor Bălan (1885-1972) istoric și arhivist al Bucovinei*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2013, 260 p.

⁶ Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, *op. cit.*

⁷ Mulțumim pe această cale Colectivului Bibliotecii Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, mai ales Doamnei Antoneta Mihailescu, Compartimentul *Dezvoltarea, evidența și organizarea colecțiilor. Indexare-catalogare*, care a contactat-o telefonic pe Doamna Rodica Iordache, fondatoarea bibliotecii Institutului Pedagogic de 3 ani din Suceava, astăzi universitate, pentru a afla detalii despre această donație (deși inițial acțiunea a pornit ca donație, prin anumite proceduri, s-a reușit achiziționarea prin anticariat, dar oficial, această acțiune figurează ca donație) și Doamnei Despina Rotaru, Compartimentul *Comunicarea colecțiilor și împrumut interbibliotecar*, pentru transmiterea informației

finalul vieții sale, starea de sănătate și situația financiară în care se găsea erau precare⁸, fiind forțat de traiul zilnic amar să renunțe la ceea ce avea mai de preț: *tezaurul său intelectual*⁹. Teodor Bălan era legat sufletește de acest institut, aici desfășurând activitate didactică un grup de oameni inimoși care cunoșteau adevărata valoare a omului, istoricului, arhivistului Teodor Bălan. Mai mult, i-au și organizat celebrarea vârstei de 85 de ani într-un mod *clandestin*¹⁰.

Unitățile bibliofile donate institutului de învățământ superior din Suceava, în număr de 550, sunt înșirate printr-un scris micuț, dar lizibil, de la numărul de inventar 49051 la 49600, cu numărul de înregistrare 41¹¹, inventariate în zilele de 3 iulie, 5-10 iulie, 12 și 13 iulie 1971¹². De asemenea, în Registrul – inventar se menționează că toate aceste exemplare au fost achiziționate prin donație de la Profesorul Teodor Bălan: „Ado, Donație de la prof. T. Bălan”. Exemplarele periodicelor donate sunt în număr mai mic, 88, înregistrate de la numărul de inventar 4473 la 4560¹³, în zilele de 17, 19, 21 iulie 1971¹⁴. În cazul periodicelor, în Registrul-inventar regăsim observația „pedo”, nemaifiind specificat numele donatorului. L-am identificat pe Teodor Bălan în calitate de donator al acestor periodice după numărul de înregistrare, 41, deoarece biblioteca universității deține listele acestei donații – 27 de pagini dactilografiate, mai exact Compartimentul *Dezvoltarea, evidența și organizarea colecțiilor. Indexare-catalogare*. Din cele 550 de exemplare acoperind o paletă largă de autori din domenii diferite, istorie (exemplarele cele mai numeroase, aproximativ 90%), geografie, lingvistică, literatură, aproape 70% sunt catalogate în categoria Colecții Speciale.

Surprinzătoare este „colecția” manualelor lingvistice, mai ales că prin acestea aflăm interesul profesorului nostru pentru limba franceză veche. Aceste manuale, toate din Colecția Specială, sunt 8 și aparțin unui număr de 7 autori, printre care și un bucovinean, Alexe Procopovici¹⁵, ceilalți fiind Karl Ritter von Etmayer¹⁶, Eugen

referitoare la numărul exemplarelor aparținând Fondului de carte veche actualizat la data de astăzi (12.771).

⁸ Harieta Mareci, *Teodor Bălan...op. cit.*, p. 65.

⁹ *Ibidem*, p. 66.

¹⁰ Mihai Iacobescu, *Teodor Bălan (1885-1972)*, în „Analele Bucovinei”, tom VI, nr. 1, București, Editura Academiei Române, 1999, p. 18, în <https://analelebucovinei.ro/pdf2/06-1-Analele-Bucovinei-VI-1-1999.pdf>, accesat 20.09.2022.

¹¹ Registrul-inventar „Monografii” nr. 15 (48281-51675), Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, Compartimentul *Dezvoltarea, evidența și organizarea colecțiilor. Indexare-catalogare*, f. 23^v-39.

¹² *Ibidem*.

¹³ Registrul-inventar „Publicații Periodice și Seriale” (RI 2P 3166-6560), Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, Compartimentul *Dezvoltarea, evidența și organizarea colecțiilor. Indexare-catalogare*, f. 39^v-41.

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ Alexe Procopovici, *Mic tratat de lingvistică generală*, Cernăuți, Editura Revistei Filologice, 1930, XIV+175 p., exemplar nr. inv. 49122.

Herzog¹⁷, Wilhelm Meyer-Lübke¹⁸, Oscar Schultz-Gora¹⁹, Eduard Schwan²⁰, Karl Voretzsch²¹.

Cum era de așteptat, în vârful ierarhiei acestei Colecții Speciale se află domeniul istoriei, care constituie subiectul investigației noastre în cele ce urmează, domeniu ale cărui exemplare cuprind monografiile, studiile, manuale școlare, biografii, istoricul unor familii, evenimente politice, chestiuni de administrație, conform listei dactilografiate. În biblioteca lui Teodor Bălan își găseau locul „monștrii sacri” ai Bucovinei, de unde nu putea lipsi Teodor Bălan, urmat de Constantin Berariu, Alexandru Bocănețu, Dimitrie Dan, Gheorghe Duzinchevici, Rudolf Gassauer, Alois Grigorovici, Ion Grămadă, Nicolai Grămadă, Vasile Grecu, Toma Iorgu, Traian Larionescu, Constantin Loghin, Florea Lupu, Alexandru (Leca) Morariu, Aurel Morariu, Constantin Morariu, Ion I. Nistor, Aurel Onciul, Dimitrie Onciul, Isidor Onciul, Dorimedont (Dori) Popovici, Alexe Procopovici, Teodor Racoce, Simeon Reli, Ion G. Sbiera, Milan Pavel Șesan, Teodor V. Ștefanelli, Ipolit Vorobchievici, Sever Zotta, toți având ca punct comun obârșia: născuți pe glia Bucovinei istorice²². Dimitrie Dan este autorul celui mai vechi exemplar în limba română din colecție, cu monografia *Comuna Straja și locuitorii ei*, publicată în anul 1897²³. În suita galeriei oamenilor de seamă originari din Bucovina îi regăsim și pe Nichita Adăniloie²⁴, Erich Beck²⁵, Ilie Corfus²⁶, însă lucrările menționate s-au publicat în perioada 1956 – 1966. Observăm că biblioteca maestrului conținea și exemplare din timpuri în care istoria

¹⁶ Karl Ritter von Etmayer, *Vademecum für studierende der romanischen Philologie* [Vademecum pentru studierea filologiei romanice], Heidelberg, Carl Winters Universitätsbuchhandlung, 1919, VII+188 p., exemplar nr. inv. 49129.

¹⁷ Eugen Herzog, *Historische Sprachlehre des Neufanzösischen* [Ghid istoric al francezei moderne], Heidelberg, Carl Winters Universitätsbuchhandlung, 1913, XVI+317 p., exemplar nr. inv. 49128.

¹⁸ Wilhelm Meyer-Lübke, *Historische Grammatik der französischen Sprache* [Gramatica istorică a limbii franceze], Carl Winters Universitätsbuchhandlung, 1908, XVI+277 p.; 1921, XII+175 p.; exemplare nr. inv. 49121, 49127.

¹⁹ Oscar Schultz-Gora, *Altprovenzalisches Elementarbuch* [Carte elementară veche provensală], Heidelberg, Carl Winters Universitätsbuchhandlung, 1915, XII+201 p., exemplar nr. inv. 49123.

²⁰ Eduard Schwan, *Grammatik des Altfranzösischen* [Gramatica vechii franceze], Leipzig, O. R. Reisland, 1903, VI+282 p., exemplar nr. inv. 49125.

²¹ Karl Voretzsch, *Einführung in das Studium der Altfranzösischen Sprache: zum Selbstunterricht für den Anfänger* [Introducere în studiul franceză veche: pentru autoinstruirea începătorilor], Halle, Max Niemeyer, 1903, XVI+279 p., exemplar nr. inv. 49124.

²² Datele biografice ale autorilor sunt menționate în lucrarea lui Emil Satco, *Enciclopedia Bucovinei*, vol. I (A-F), 814 p., vol. II (G-O), 780 p., vol. III (P-Z), 912 p., Suceava, Editura Karl A. Romstorfer, 2018.

²³ Dimitrie Dan, *Comuna Straja și locuitorii ei*, Cernăuți, Editura ziarului Patria, 1897, 112 p., exemplar nr. inv. 49149.

²⁴ Emil Satco, *op. cit.*, vol. I (A-F), pp. 27-29.

²⁵ *Ibidem*, pp. 175-176.

²⁶ *Ibidem*, pp. 519-520.

Bucovinei reprezenta un subiect *tabu*²⁷, cu precădere până în anii 1963 – 1965²⁸. În aceeași listă aflăm și numele Valerian Doboș – Boca, administrator la Universitatea din Cernăuți²⁹, despre care nu există date care să-i arate originea³⁰, însă publicațiile lui au avut impact pentru vremea în care a trăit³¹, cum ar fi exemplarul din biblioteca universității sucevene, *Din trecutul Sucevei de altădată*³².

Analizând ponderea exemplarelor în limba germană, cele mai multe sunt semnate de Aurel Onciul³³, tratând contractul de asigurare, dreptul administrativ, date economice și intrigi politice, deoarece acesta a activat preponderent ca jurist și om politic³⁴. Aurel Onciul este totodată și autorul unor exemplare în limba română, toate cu ștampilă, ștampila „PROFESOR TEODOR BALAN”³⁵, mai aparte fiind *Organizația României – Mari*, care conține pe foaia de titlu dedicația autografă a autorului, în limba germană, către profesorul Teodor Bălan³⁶.

Nu se putea să nu răsfoim și exemplarele ale căror autor este Teodor Bălan, din aceeași donație a anului 1971: 21 de titluri, 23 de exemplare³⁷, pentru *Suprimarea*

²⁷ Nicolae Ciachir, *Istoria Bucovinei (1775-1918)*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1993, p. 8.

²⁸ *Ibidem*.

²⁹ Emil Satco, *op. cit.*, vol. I (A-F), p. 654.

³⁰ *Ibidem*.

³¹ *Ibidem*.

³² Valerian Doboș-Boca, *Din trecutul Sucevei de altădată*, Cernăuți, Editura Mitropoliei Bucovinei, 1938, 146 p., exemplar nr. inv. 49150.

³³ Aurel Onciul, *Das Gesetz vom 30. März 1888, R.-g.-Bl. Nr. 33, betreffend die Krankenversicherung der Arbeiter* [Legea din 30 martie 1888, R.-g.-Bl. Nr. 33, privind asigurarea de sănătate a lucrătorilor], Wien, Aus der Kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei, 1894, XIII+200 p., exemplar nr. inv. 49429; Idem, *Der Versicherungsvertrag nach österreichischem Rechte* [Contractul de asigurare conform legii austriece], Wien, Manz'sche K. U. K. Hof-Verlags und Universitäts-Buchhandlung, 1896, X+261 p., exemplar nr. inv. 49428; Idem, *Politische Bekenntnisse* [Confesiuni politice], Czernowitz, Verlag der Bukowinaer Rundschau, 1905, 33 p., exemplar nr. inv. 49192; Idem, *Graf Albert Sternberg ein professioneller Ehrabschneider: Charakterstudie* [Contele Albert Sternberg un calomniator profesionist: studiul caracterului], Czernowitz, Druck von Emil Kanarski, 1906, 54 p., exemplar nr. inv. 49426; Idem, *Wirtschaftspolitisches Handbuch von Rumänien* [Manual de politică economică a României], Gotha, Verlag Friedrich Andreas Perthes A.G., 1917, VIII+133 p., exemplar nr. inv. 49226; Idem, *Das österreichische Problem* [Problema austriacă], Wien, Verlag von Carl Konegen, 1906, 12 p., exemplar nr. inv. 49427.

³⁴ Emil Satco, *op. cit.*, vol. II (G-O), pp. 733-735.

³⁵ Aurel Onciul, *Dreptul administrativ român, prelucrat sistematic de Aurel Onciul. Partea generală*, Viena, Editura autorului, 1900, VIII+187 p., exemplar nr. inv. 49430; Idem, *Reedificarea României. Un studiu al reformelor necesare*, Cernăuți, Societatea tipografică bucovineană, 1918, 68 p., exemplar nr. inv. 49191; Idem, *Organizația României-Mari*, Cernăuți, Tipografia Hermann Czopp, 1920, 95 p., exemplar nr. inv. 49431; Anexe – Foto 1, 2, 3.

³⁶ Anexe – Foto 3.

³⁷ Registrul-inventar „Monografii” nr. 15 (48281-51675), Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, Compartimentul Dezvoltarea, evidența și organizarea colecțiilor. *Indexare-catalogare*, f. 29^v-31.

*mișcărilor naționale din Bucovina pe timpul războiului mondial 1914-1918*³⁸ și *Documente bucovinene* (1507 – 1653), vol. 1³⁹, câte două exemplare. Descoperim două în limba germană: *Geschichte der Rumänen: Lehrbuch für die oberste Klasse der Mittelschulen*⁴⁰, *Der Ursprung der Familie Constantinovici - Grecul*⁴¹, primul un manual școlar, iar cel de-al doilea abordând istoria unei familii. Teodor Bălan a dorit să ne lase moștenire percepția personală asupra a doi membri ai galeriei oamenilor de seamă din Bucovina: Eudoxiu Hurmuzaki⁴² și Dimitrie Onciul⁴³. Răsfoind aceste exemplare, remarcăm 3 cu anumite particularități din punctul de vedere al descrierii fizice. Cel dintâi, monografia *Cetatea Hmielov*⁴⁴, conține pe foaia de titlu dedicația autografă a autorului către Simeon Reli⁴⁵, ceea ce ne determină să ne întrebăm cum de acest exemplar se afla în posesia lui Teodor Bălan. Nu a mai ajuns oare la Simeon Reli (1882 – 1945)? Al doilea titlu face parte din seria celebrelor *Documente bucovinene*: este vorba despre două exemplare donate ale primului volum⁴⁶, din care în unul găsim *Prefața* atât scrisă de Teodor Bălan⁴⁷, cât și tipărită. Al treilea exemplar din seria celor „mai deosebite” se găsește sub „marca Dimitrie Onciul”: *Dimitrie Onciul (1856 – 1923)*⁴⁸, cu ștampila „PROFESOR TEODOR BALAN”⁴⁹.

Explorator al trecutului Bucovinei, opera istoricului și arhivistului nostru abundă în informații detaliate, ordonate cu multă rigoare, ilustrată chiar și în modul în

³⁸ Teodor Bălan, *Suprimarea mișcărilor naționale din Bucovina pe timpul războiului mondial 1914-1918*, Editura autorului. Societatea Tipografică Bucovineană, 1923, 216 p., exemplare nr. inv. 49292, 49293.

³⁹ Idem, *Documente bucovinene* (1507-1653), vol. 1, Cernăuți, Editura „Glasul Bucovinei”, 1933, 298 p., exemplare nr. inv. 49300, 49301.

⁴⁰ Idem, *Geschichte der Rumänen: Lehrbuch für die oberste Klasse der Mittelschulen* [Istoria românilor: manual pentru clasele superioare ale liceului], Cernăuți, Druck H. Czopp, 1919, 211 p., exemplar nr. inv. 49299.

⁴¹ Idem, *Der Ursprung der Familie Constantinovici-Grecul* [Originea familiei Constantinovici-Grecul], extras din: Archiv für Landeskunde der Bukowina, Neue Folge. Jahrgang 1930, 1, [Czernowitz], Czernowitzer Buchdruckerei-Gesellschaft, 8 p., exemplar nr. inv. 49290.

⁴² Idem, *Eudoxiu Hurmuzachi și memoriul Românilor ardeleni din luna lui Februarie 1849*, extras din „Buletinul Muzeului Bucovinei”, Seria II, Anul I-II, Cernăuți, Tipografia „Mitropolitul Silvestru”, 1943, 33 p., exemplar nr. inv. 49289; Idem, *Eudoxiu Hurmuzachi și colecția lui de documente*, extras din Anuarul Institutului de Istorie Națională Cluj-Sibiu, vol. X, Sibiu, Tipografia „Cartea Românească din Cluj”, 1944, 36 p., exemplar nr. inv. 49283.

⁴³ Idem, *Familia Onciul: Studiu și documente*, Cernăuți, Institutul de arte grafice și editură „Glasul Bucovinei”, 1927, XX+234 p., exemplar nr. inv. 48280; Idem, *Dimitrie Onciul: 1856-1923*, Cernăuți, Tiparul „Mitropolitul Silvestru”, 1938, 176 p., exemplar nr. inv. 49282.

⁴⁴ Idem, *Cetatea Hmielov*, Cernăuți, Institutul de arte grafice și editură „Glasul Bucovinei”, 1927, 24 p., exemplar nr. inv. 49295.

⁴⁵ Anexe – Foto 4.

⁴⁶ Teodor Bălan, *Documente bucovinene* Vol. 1 (1507-1653), Cernăuți, Editura „Glasul Bucovinei”, 1933, 298 p.; exemplare nr. inv. 49300, 49301.

⁴⁷ Anexe – Foto 5, Foto 6.

⁴⁸ Teodor Bălan, *Dimitrie Onciulop. cit.*

⁴⁹ Anexe – Foto 7, Foto 8.

care și-a ales componența bibliotecii personale. Unicitatea operelor sale este relevată de modalitatea prin care a știut să pună în valoare documentul, informația, modelând cuvintele în așa fel încât suntem transpuși în realitatea acelor vremuri. Teodor Bălan nu a fost un reformator al istoriei sau arhivisticii, nu a lansat capodopere care să îl facă vizibil, nu a dorit să se evidențieze prin ceva anume, însă prin întreaga activitate desfășurată a vizat aflarea adevărului. „Scriitura” lui a influențat generațiile de intelectuali contemporani cu el sau care i-au urmat. Prin excelență arhivist al perioadei medievale, a lăsat prin prea cunoscutele sale *Documente bucovinene* mărturia scrisă, incontestabilă că în Bucovina exista o activitate de ordonare și selecționare a documentelor, ce e drept, mai redusă. Primele 6 volume publicate în timpul vieții autorului și volumele 7 – 9 publicate postum sub îngrijirea lui Ioan Caproșu⁵⁰ sunt pentru noi un „vademecum” arhivistic și istoric. Cea mai mare parte a operei lui Teodor Bălan are drept punct de referință preocuparea orientată în mod deosebit spre tot ceea ce înseamnă Evul Mediu⁵¹, însăși teza de docență a lui Teodor Bălan, *Vornicia în Moldova*⁵² reprezentând un exemplu în acest sens. Mai mult, dorința istoricului Teodor Bălan a fost publicarea unei *trilogii*⁵³ care să abordeze și să analizeze temeinic numele statului medieval Moldova⁵⁴, fiind tipărite doar două componente în timpul vieții sale, *Caravlachia, Bogdania, Cara – Bogdania* (1968) și *Numele Moldova* (1973)⁵⁵, iar cea de-a treia componentă, *Valachia Maior et Minor*, păstrându-se la Arhivele Naționale din București, în Dosarul 2/1958⁵⁶. Deși numele Teodor Bălan a fost atent „ținut la sertar” în perioada comunistă, multe din operele sale nefiind permis a fi publicate, iată că istoria se răzbună și prin volumul *Restitutio Teodor Bălan* al Doamnei Harieta Mareci Sabol ne sunt astăzi „restituite” trei manuscrise care au sălășluit timp îndelungat în Arhivele Naționale din București: *Valachia Maior et Minor, Vornicelul și Vătămanul, Călărașii de Coțmani*, toate tratând aspecte de istorie medievală⁵⁷. Prin urmare, completăm afirmația de mai sus, aceea că Teodor Bălan este prin excelență un arhivist al perioadei medievale, cu o alta: Teodor Bălan își merită cu prisosință și „brevetul” de expert în istorie medievală.

Mănuitor iscusit al condeiului, scrierile lui Teodor Bălan denotă o îndârjire blândă, izvorâtă din îmbinarea elegantă a simplității și a rafinamentului prin care a știut să prelucreze informația. Patrimoniul bibliofil pe care l-a donat Institutului Pedagogic de 3 ani din Suceava nu reprezintă altceva decât un exemplu despre cum ar

⁵⁰ Teodor Bălan, *Documente bucovinene* Vol. 7 (1464-1740), Iași, Taida, 2005, XX+318 p.; Teodor Bălan, *Documente bucovinene*, Vol. 8 și 9 (1741-1799), Iași, Taida, 2006, legate într-o singură carte; Vol. 8-XVI+235 p., Vol. 9+XII, 164 p.

⁵¹ Harieta Mareci Sabol, *Restitutio op. cit.*, p. 5.

⁵² *Ibidem*.

⁵³ *Ibidem*, p. 6.

⁵⁴ *Ibidem*.

⁵⁵ *Ibidem*.

⁵⁶ *Ibidem*.

⁵⁷ *Ibidem*, pp. 6-9.

trebuie să arate conținutul unei biblioteci. Fără tăgadă, Teodor Bălan este „un bucovinean de poveste”.

Bibliografie selectivă

Lucrări generale

Ciachir, Nicolae, *Istoria Bucovinei (1775-1918)*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1993.

Iacobescu, Mihai, *Teodor Bălan (1885-1972)*, în „Analele Bucovinei”, tom VI, nr. 1, București, Editura Academiei Române, 1999.

Mareci, Harieta, *Teodor Bălan (1885-1972). Viața și opera*, Iași, Editura Junimea, 2003.

Mareci Sabol, Harieta, *Restitutio Teodor Bălan*, Iași, Editura Pim, 2014.

Ratcu, Ileana Maria, *Teodor Bălan (1885-1972) istoric și arhivist al Bucovinei*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2013.

Instrumente de lucru

Satco, Emil, *Enciclopedia Bucovinei*, vol. I (A-F), II (G-O), III (P-Z), Suceava, Editura Karl A. Romstorfer, 2018.

Registrul-inventar „Monografii” nr. 15 (48281-51675), Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, Compartimentul *Dezvoltarea, evidența și organizarea colecțiilor. Indexare-catalogare*.

Registrul-inventar „Publicații Periodice și Seriale” (RI 2P 3166-6560), Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, Compartimentul *Dezvoltarea, evidența și organizarea colecțiilor. Indexare-catalogare*.

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Baza electronică a Bibliotecii, <http://exlibris.usv.ro:8991/F>.

ANEXE

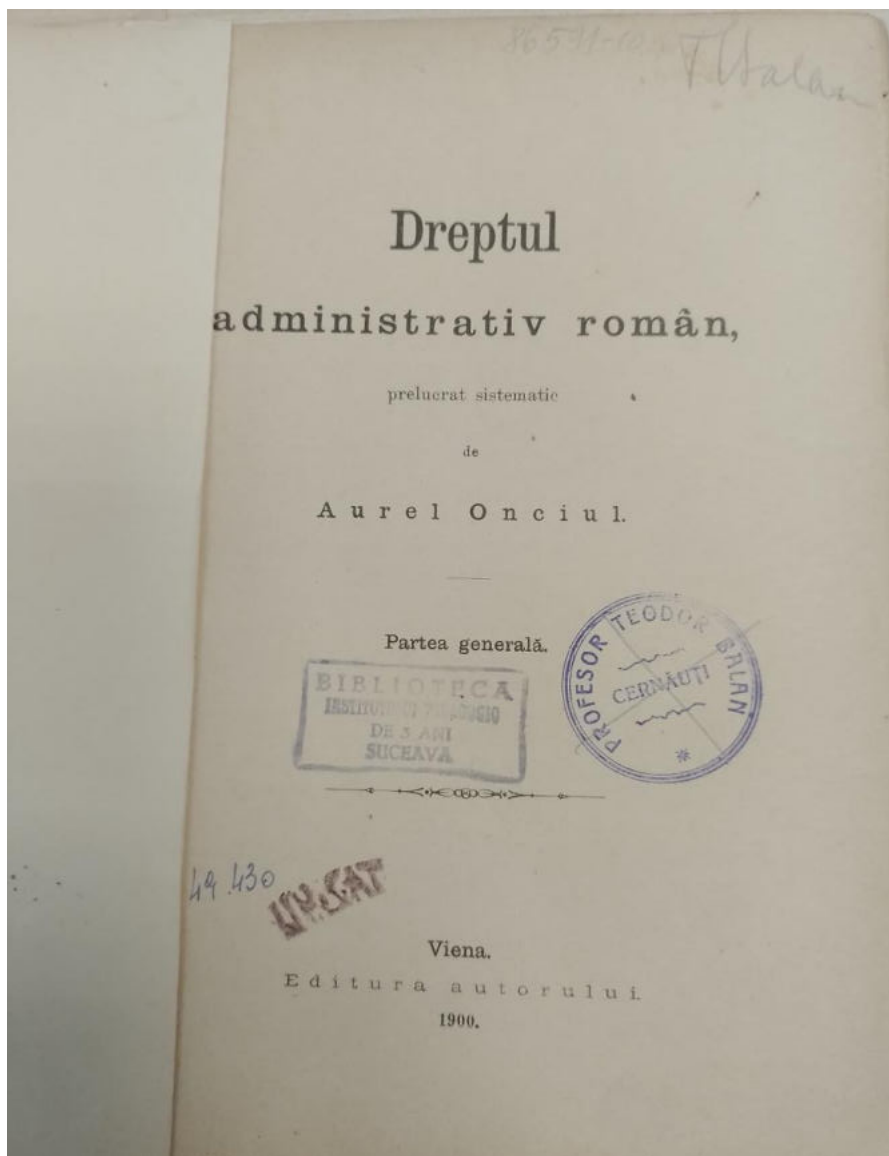

Foto 1. Foaia de titlu: semnătura în creion a lui Teodor Bălan și ștampila „PROFESOR TEODOR BALAN”
(sursa: Aurel Onciul, *Dreptul administrativ român, prelucrat sistematic de Aurel Onciul. Partea generală*, Viena, Editura autorului, 1900, VIII+187 p., exemplar nr. inv. 49430, Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, Colecții Speciale)

72236-10

AUREL ONCIUL.

REEDIFICAREA
ROMÂNIEI.

UN STUDIU AL REFORMELOR NECESARE.

Retipărire din „Foaia poporului“ 1918.

49.191

W

Societatea tipografică bucovineană în Cernăuți.

Foto 2. Foaia de titlu ștampila: „PROFESOR TEODOR BALAN”
(sursa: Aurel Onciul, *Reedificarea României. Un studiu al reformelor necesare*, Cernăuți, Societatea tipografică bucovineană, 1918, 68 p., exemplar nr. inv. 49191, Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, Colecții Speciale)

Foto 3. Foaia de titlu: dedicația autografă (în limba germană) a lui Aurel Onciul către Teodor Bălan și ștampila „PROFESOR TEODOR BALAN”
(sursa: Aurel Onciul, *Organizația României-Mari*, Cernăuți, Tipografia Hermann Czopp, 1920, 95 p., exemplar nr. inv. 49431, Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, Colecții Speciale)

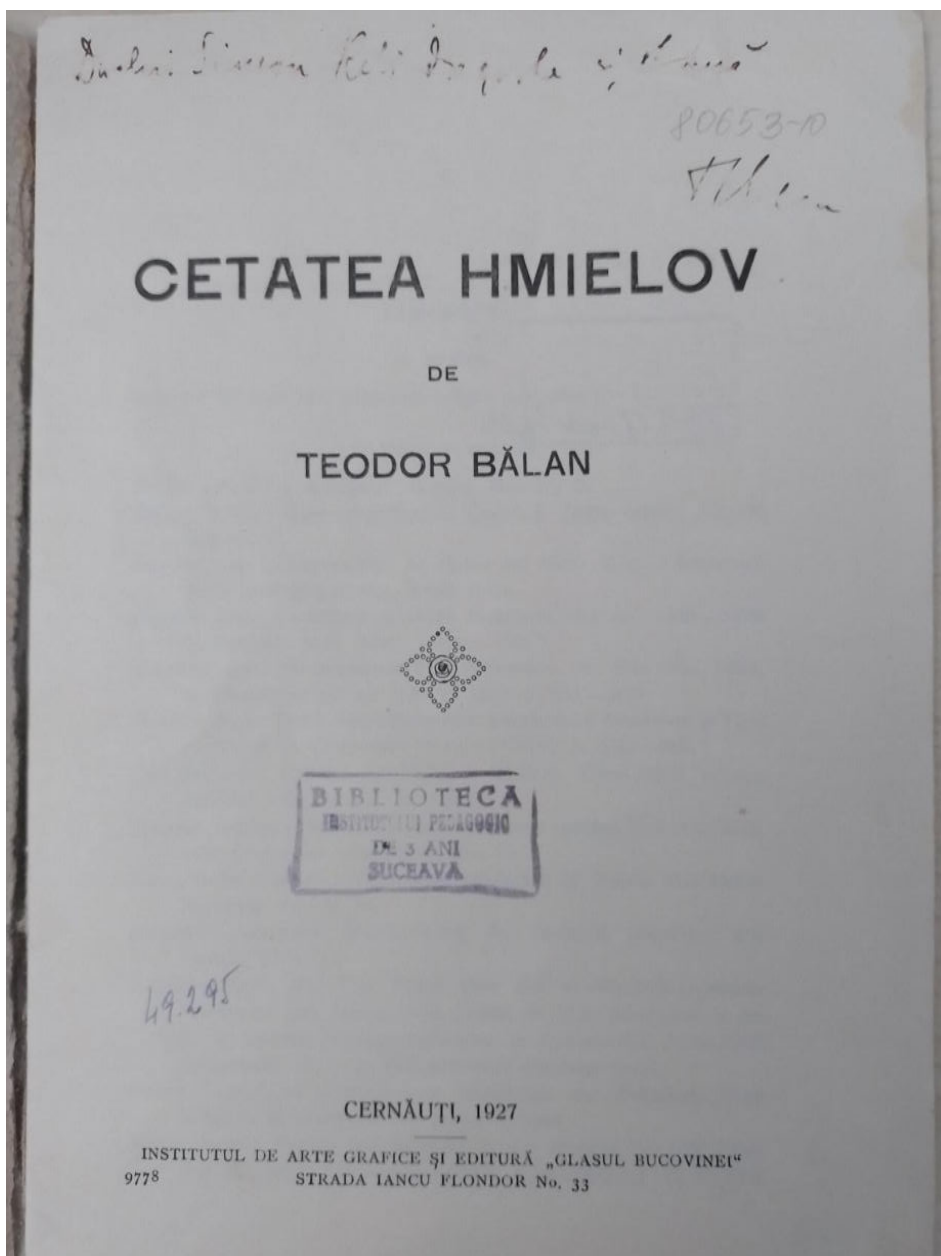

Foto 4. Foaia de titlu: dedicația autografă a lui Teodor Bălan către Simeon Reli (sursa: Teodor Bălan, *Cetatea Hmielov*, Cernăuți, Institutul de arte grafice și editură „Glasul Bucovinei”, 1927, 24 p., exemplar nr. inventar 49295, Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, Colecții Speciale)

Biblioteca

550 vol și 88 vol periodice în valoare de 2.828,75

L I S T A

=====

R. 67 b1

cărților donate de prof. Teodor Bălan

ISTORIE

1. Adăniloae, Nichita: Formation de l'État national roumain. Buc., Editions Meridiens, 1965
2. - Bucovina (scrisă de un bucovinean).
3. Carlyle, Thomas: Die französische Revolution. Band 1, 2. Ediția 6-a. Leipzig, S.A. Brockhaus, 1912
4. Căzănișteanu, C. ș. a.: Revoluția română din 1848. Buc., Ed. politică, 1969
5. Deladorna, Romulus: Bucovina în 1914-1915. Suceava, Ed. autorului, 1915
6. Endres, Franz Carl: Der Krieg gegen Rumänien. München-Leipzig, Fr. Seybold's Verlagsbuchhandlung, f.a.
7. Florea, E.: Horia. Buc., Ed. Scinteia satelor, 1949
8. Grămadă, Ioan: O broșură umoristică. Cernăuți, 1909.
9. - În amintirea canonicului Augustin Bunea. Vălenii de Munte, Tipogr. Neamul rom., 1919
10. Kalinderu, Ion: Cuvînt de slăvire lui Stefan cel Mare domn al Moldovei. Buc., Inst. de arte graf. Carol GB1, 1904
11. - În cinstea ostașilor diviziei a 8-a Bucovina. Bucovina, 1919
12. Klug, Alfred: Die Besiedelung von Boureni. Cernăuți, Verlag "Deutsche Tagesport", 1935
13. Kogălniceanu, M.: Dorințele partidei naționale din Moldova. Buc., Ed. Sococ, f.
14. Ioghin, Constantin: Ioc de ani de la nașterea lui Alecu Karuzachi. Cernăuți, Editura Glasul Bucovinei, 1924
15. Mircu, Marius: Pogromurile din Bucovina și Dorohoi. Buc., Ed. Glob, 1945
16. Nibo, August: Werschwundene Ortschaften in der Radautzer Ebene. Radautz, Selbstverlag, 1933
17. - Noua constituție promulgată cu decretul regal nr. 1360 din 28 martie 1923. Buc., Ed. Cultura Națională, 1927
18. - Noua împărțire administrativă a Bucovinei în 5 județe. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1930
19. Morariu, Aurel: Bucovina 1774-1914. Buc., Libr. și Papet. Pavel Suru, f.a.
20. Adăniloae, Nichita: Boierii și răscoala condusă de T. Vladimirescu. Buc., 1956
21. Adăniloae, N. și Berindei, D.: La réforme agraire de 1864 en Roumaine et son application. Buc., Ed. de l'Académie de la RSR, 1966
22. Arifeanu, Virgil: Războiul nostru contra ungarilor. 1918-1920. Buc., Inst. de Arte Grafice "Eminescu", 1924
23. Ambrüster, Christian: Deutsch-Satulmare. Geschichte eines bucheuländischen Pfälzlerdorfes. Baden, Karlsruhe, 1962

24. Bălan, Teodor: Domnul Moldovei Gr. Ghica și ziarul Bucovina 1850. Iași, Tipogr. Liga culturală, 1943
25. Berariu, C-tin: Tricolorul românesc. Cernăuți, 1901
26. Bezviconi, G.: Din alte vremi. Articole. Buc., 1940
27. Bismarck: Gedanken und Erinerungen. Stuttgart und Berlin, J.G. Cotta'scher Buchhandlung Nachfolger, f.a.
28. - Briefe Wilhelms II an den Zaren 1894-1914. Berlin, Verlag Ulstein, f.a.
29. Cantacuzino, Sabina: Din viața familiei I.C. Brătianu. Războiul 1914-1919. Buc., Universul, 1937
30. Cantemir, Dimitrie: Viața lui C. Cantemir zis cel Bătrîn-domnul Moldovei. Buc., E.S.P.L.A., 1960
31. Căndea, Romulus: Un luptător bucovinean Alecu Hurmuzachi. Sibiu, 1941
32. Căndea, Romulus: Arborosenii-trădători austriaci și naționaliști români. Cernăuți, Tipogr. Mitrop. Silvestru, 1937
33. - Constituțiunea României-Mari, Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1925
34. Curticăpeanu, V.: Die rumänische Kulturbewegung in der österrätisch-ungarischen Monarchie. Buc., Verlag der Akademie der SRR, 1966
35. Cuzăcă Apostol: Căndea și domnița în strajă la Nistru. Buc., Ed. Casa Sculelor, 1942
36. Dan, Dimitrie: Comuna Straja și locuitorii ei. Studiu istoric, fotografic și folcloric. Cernăuți, Ed. Zărilor Patria, 1897
37. Dobos-Boca, Valerian: Din trecutul Sucevei de altădată. Cernăuți, Ed. Mitrop. Bucovinei, 1938
38. - Die Flondor-Affaire im Bükowinaer Landtage. Czernowitz, 1903
39. Dragomir, Silviu: Ioan Buteanu prefectul Zarandului în anii 1848-1849. Buc., Ed. Casei Sculelor, 1928
40. - Expoziția arheologică. - Rezultatele săpăturilor arheologice din 1949 în RPR. Buc., Ed. Academiei, 1949
41. - Erinerungen des Kronprinzen Wilhelm. Stuttgart und Berlin, J.G. Cotta'scher Buchhandlung Nachfolger, 1922
42. Floru, Ion S.: Istoria românilor pentru clasa a VIII-a secundară. Buc., Ed. Libr. Soc. ec., 1926
43. Gassauer, Rudolf: Miscellanea. Suceava, 1940
44. - Formarea statului național român. Lupta poporului român pentru independența națională. Buc., Ed. Politică, 1964
45. - Gedenkfeier für Oswald Redlich anlässlich des 100 geburtstages. Wien, 1959
46. Grecul, Temistocle: Amintiri din viața militară. Cernăuți, 1905

47. Guțu, G.: Lucius Annaeus Seneca. Viața, timpul și opera morală. Buc., Casa Școalelor, 1944
48. - Fratautz und die Fratautzer. Heidelberg, 1958
49. Hakmann, Bischof: Nationale und kirchliche Bestrebungen der Rumänen in der Bukowina. Berlin, Deutsche Buch-Gemeinschaft, 1929
50. Heuss, Theodor: Staat und Volk. " " " " , 1926
51. Ionașcu, I.: Stefan cel Mare. Buc., 1955
52. Iorga, Nicolae: Conferințe bucovinene. Buc., Cultura Neamului Rom., 1919
53. " " : Culegerea de inscripții moldovenești din Bucovina a d-lui E. Kazak. Cernăuți, Soc. tipogr. bucovineană, 1904
54. " " : Kurze Geschichte Stephans des Grosses (1457-1504). Gotha, Druck von Friedrich Andreas Perthes, f.a.
55. " " : Scrisori de boieri și scrisori de domni. Ed. 3-a. Vălenii de Munte, Datina Rom., 1931
56. - Istoria diplomației. Vol. 1-3. Buc., Ed. Cartea Rusă, 1947-48
57. Kotzebus, Wilhelm de: Din Moldova. Tablouri și schițe din 1850. Iași, Ed. Viața Rom., 1920
58. Marțian, I.: Tara Năsăudului înainte de instituirea regimentului de grăniceri. Năsăud, Ed. Tip. Cultura, 1934
59. Marx, Karl: Insemnări despre români. (Manuscrise inedite). Buc., Ed. Acad., 1964
60. Morariu, Constantin: O rară meserie care s-a stins. Clopotăria din Pătrăuți pe Suceava. 1920
61. Morariu, Leca: Războiul Troadei. După codicele Const. Popovici (1796). Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1924
62. Nicolai, Georg-Fr.: Biologia războiului. Iași, Ed. Viața Rom., 1921
63. Nistor, Ion I.: Basarabia sub dominațiunea românească. Cernăuți, 1938
64. Negrea, Vasile: Relațiile lui Mihai Viteazul cu Rusia. Buc., Ed. Eminescu, 1946
65. Onciul, Dimitrie: Stefan cel Mare și M. Viteazul. Două cuvântări comemorative. Buc., Socec., 1904
66. Onciul, Dimitrie: Cuvînt la deschiderea cursului de istoria românilor în 26 aprilie 1918. Buc., Socec., 1918
67. Onciul, Dimitrie: 24 ianuarie. Conferință ținută la serbarea școlară din 24 ianuarie 1905 în Ateneul Român. Buc., Socec., 1906
68. Onciul, Aurel: Reedificarea României. Un studiu al reformelor necesare. Cernăuți, Soc. tipogr. Bucovineană, 1918.
69. Onciul, Aurel: Politische Bekenntnisse. Czernowitz, Verlag der Bukowiner Rundschau, 1905
70. Pagel, Karl: Friedrich. Menschenweg eines Königs in Selbstzeugnissen und zeitgenössischen Berichten. Berlin, Deutsche Buch-Gemeinschaft, 1936
71. Pascu, Stefan: Bobîlna. Buc., Ed. tineretului, 1957

72. Pascu, Stefan: Meșteșugurile din Transilvania pînă în sec. al XVI-lea. Buc., Ed. Academiei RPR, 1964
73. Pippidi, D. M.: Contribuții la istoria veche a României. Ed. II-a. Buc., Ed. științifică, 1967
74. - Polskoé i katolicizam na Bukovinie. Czerniowce, 1901
75. Popovici, Doris: Discurs istoric pentru popor rostit la serbarea națională pe mormîntul lui Ștefan cel Mare. Buc., Tipogr. Soc. Școala Română, f.a.
76. Procopovici, A. I.: Între stat și națiune. Buc., Imprimeria Centrală, 1935
77. - Răpirea Bucovinei după documente autentice. Buc., Stabilim. Litho-Typogr. Soc. c., 1875
78. Reil, S.: Reședința mitropolitană din Cernăuți. Cernăuți, Ed. Mitrop. Bucovinei, 1939
79. Rosenbaum, Lasăr L.: Documente și note privitoare la istoria evreilor din țările române. Buc., 1947
80. Rosetti, Radu B.: Gheorghe I. Bonici. Buc., Ed. Cartea Rom., 1934
81. - Sărbătoarea semicentenarului Liceului Dragoș Vodă din Cîmpulung Moldovenesc 1907-1957. Cîmpulung, 1957
82. Serfas, Johann: Index der Landesgesetze und Verordnungen für die Bukowina. Waskaoutz, 1909
83. Smochină, N. P.: Dămilă Apostol hatmanul Ucrainei. Buc., Cartea Rom., f.a.
84. Ștefănescu, Galați, A.: Educația și cultura politică o problemă națională. Constatări și îndrumări. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1924
85. Teodorescu-Braniște, Tudor: Clemențeanu 1841-1929. Omul-opera. Buc., Atel. Adevărul S. A., f.a.
86. Toma, Iorgu: Dăm neajunsurile Bucovinei. Discurs parlamentar rostit în ziua de 30 octombrie 1924 în adunarea deputaților. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1924
87. Toma, Iorgu: Patru ani de deputație (1922-1926). Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1926
88. Toth, Zoltán I.: Mișcările țărănești din munții Apuseni pînă la 1848. Buc., Ed. Academiei RPR, 1955
89. Trevelyan, Georg Macaulay: Sir Edward Grey. Sein Leben und Werk. Eine Grundlegung englischer Politik. Essener Verlagsanstalt, 1938
90. Tîmpău, Mihai: Iobagi ori cetățeni? Încercări pentru descătușarea agriculturii. Zastayna, Ed. autorului, 1931
91. Ursu, I.: Petru Rareș-domn al Moldovei 1527-1538 și 1541-1546. Buc., Tip. Convorbiri literare, 1925.
92. Usatic, Claudius: Feste Măgura Tihuței spre Ardeal. Amintiri din zilele unirii. Cernăuți, Ed. Mitropolitul Silvestru, 1924.
93. Turcu, Constantin A.: Vaillant pionier al culturii franceze în Principate și luptător pentru idealurile românești. Buc. Ed. Cartea R

114. Adăniloai, Nichita: Țărâניה și Guza-Vodă. Buc., Ed. Academiei, 1966
115. " " Atitudinea moșierilor și arendașilor față de reforma agrară din 1864. Buc., Ed. Acad., 1964.
116. " " Stiri noi despre Ioan Roată. Buc., Ed. Acad., 1964
117. " " Acțiuni țărănești în Bucovina în perioada aplicării reformei agrare din 1921. Buc., Ed. Acad., 1964
118. " " Contribuții privind luptele de la Rahova și Smirdan. (1877-1878). Buc., Ed. Acad., 1962
119. " " La participation de l'armée roumaine à la guerre russo-turque de 1877-1878. Buc., Ed. Acad., 1962
120. " " 140 de ani de la școala condusă de Tudor Vladimirescu. Buc., Ed. Acad., 1961
121. " " Un episod din lupta țărâniei putnene împotriva exploatării moșierești. Buc., Ed. Acad., 1960
122. " " К вopросу о položení крестіанство в румыні послі воjны за независимост' (Extras). Buc., Ed. Acad., 1974
123. " " Țărâניה și Unirea. Buc., Ed. Acad., 1960
124. " " Războiul pentru independență 1877-1878. Buc., Ed. Acad., 1962
125. " " și Preda, B.: Munca de cercetare în domeniul istoriei locale. Buc., 1962
126. Andreescu, Constantin I.: Din legăturile moldo-tătare în mijlocul sec. XV. Iași Presa Bună, 1934
127. Andronic, Alexandru: Din problemele vechiului drept românesc. Citație și mandat. Iași, Tipogr. Alex. A. Țerek, 1947
128. " " Coloniile militare în proiectul de reformă a lui Leonte Răutu. Iași, Ed. Academiei, 1955
129. Antohi, I. și Andronic, Al.: Contribuție la istoricul școlilor ținutale. Iași, Ed. Acad., 1956
130. Avereșcu, Alex.: Notițe zilnice din război (1916-1918). Ed. 3-a. Buc., Ed. Cultura Națională, f.a.
131. Băla, Teodor: Familia Onciul. Studii și documente. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1927
132. " " Activitatea refugiaților moldoveni în Bucovina 1848. Sibiu, Tipogr. Krafft et Drotleff S.A., 1944
133. " " Dimitrie Onciul. 1856-1923. Cernăuți, Tiparul Mitrop. Silvestru, 1938
134. " " Budoxiu Hurmuzachi și colecția lui de documente. Sibiu, Tip. Cartea Rom. din Cluj, 1944
135. " " Lămurirea unei confuzii istorice. Buc., Tip. Cărților Bisericești, 1945
136. " " O scrisoare a lui Xenopol din anul 1871. Buc., Tip. Cărților Bisericești. 1945

137. Bălan, Teodor: Câteva documente bistrițene. Cluj, Tip. Cartea Rom., 1946
138. " " Satele dispărute din Bucovina. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1937
139. " " Rolul lui Vasile Bodnărescu în preajma Unirii. Cernăuți Tip. Mitrop. Silvestru, 1930
140. " " Eudoxiu Hurmuzachi și memorialul românilor ardeleni din luna lui februarie 1849. Cernăuți, Tipogr. Mitrop. Silvestru, 1943
141. " " Der Ursprung der Familie Constantinovici-Grecul. Czernowitz, Buchdruckerei-Gesellschaft, 1930
142. " " Răspuns d-lui Constantin V. Dimitriu. Cernăuți, Tipogr. A. Hornik, 1935
143. " " Suprimarea măcărilor naționale din Bucovina pe timpul războiului mondial 1914-1918. Cernăuți, Ed. autorului, 1923
144. " " Răscoala țărănilor din Ocolul Cimpulungului Moldovenesc din anul 1805. Cernăuți, Ed. Libr. Ostășul Român, 1923
145. " " Cetatea Hmielov. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1927
146. " " Berladnicii. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1928
147. " " Bucovina în războiul mondial. Cernăuți, Glasul Bucovinei, 1929
148. " " Emigranții poloni în Bucovina și Moldova în sec. XIX. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, f. a.
149. " " Geschichte der Rumänen. Lehrbuch für die oberste Klasse der Mittelschulen. Cernăuți, Im Selbstverlage des Verfassers, 1919
150. " " Documente bucovinene. Vol. I. 1507-1653. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1933
151. Bäck, Erich: Bibliographie zur Landeskunde der Bukowina. München, Verlag des Südostdeutschen Kulturwerkes, 1966
152. Berechet, Stefan Gr.: Der Einfluss des Byzantinischen auf das alte rumänische Recht. Athen, Druckerei "Erysos", 1934
153. Berăuconi, G.: Costache Stamati. Familia și contemporanii săi. Iași, 1942
154. " : Scriitorul Leon Denici. Iași, 1942
155. " Românisul fruntașilor moldoveni dintre Prut și Nistru sub stăpânirea străină. Buc., 1971
156. " Legăturile familiale ale lui A.C. Cuza cu Basarabia. Iași, f.
157. Bocănețu, Al.: Istoria orașului Cernăuți pe timpul Moldovei. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1933
158. Bocănețu, Al.: Mănăstirea Moldovița. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1933
159. Bodea, Gornelia: Lupta românilor pentru unitatea națională (1834-1849). Buc., Ed. Academiei, 1967

160. Bodegas, T.: Aus den Briefwechsel Şaguna's mit vuk Karadzik. Buc., Ed. Acad., 1966
161. Boga, L.T.: Documente basarabene XVII. Chişinău, Tiparul Moldovenesc, 1934
162. Boga, L.T.: Paza Marginii. Căpităniile de margine de pe Nistru, Ciuhar spre Raiua Tighinei şi Bugiac. Chişinău, Tipogr. Eparhială Cartea Rom., 1932
163. Boga, L.T.: Lupta pentru limba românească şi ideea unirii la români din Basarabia după 1812. Chişinău, Tipogr. Eparhială Cartea Romn., 1932
164. Boga, L.T.: A doua ocupaţie rusească a ţărilor române după arhiva Ministerului de Justiţie din Moscova. Chişinău, Tipogr. Eparhială Cartea Rom., 1930
165. Breharu, Dimitrie: Chestiunea română în Italia în timpul memorandumului. Sibiu, Tipogr. Cartea Rom. din Cluj, 1942
166. - Bucureşti. Rezultatele săpăturilor arheologice şi ale cercetărilor istorice din anul 1953. Buc., Ed. Academiei, 1954
167. - Buchenland Hundertfünftzig Jahre Deutschum in der Bukovina. Band 16. München, Verlag des Süddeutschen Kulturwerks 1961
168. Sarp, Matatias: Cartea neagră. Suferinţele evreilor din România 1940-1944 Vol. 3. Transnistria. Buc., Ed. Dacia Traiană, 1947
169. - Catalogul documentelor româneşti din arhivele statului de la oraşul Stalin. Vol. I. 1521-1799. Buc., 1955
170. - Către cetăţenii transilvaniei, Banatului, Crişanei, Satmarului şi Maramureşului. Buc., f.a.
171. - Congresul românilor de peste hotare aflători în ţară. 15 martie 1915. Buc., f.a.
172. Constantinescu-Iaşi, P.: Din activitatea lui Hristo Botev şi a altor revoluţionari bulgari la Bucureşti. Buc., Ed. Acad., 1950
173. Constantinescu-Iaşi, P.: Relaţiile culturale româno-ruse din trecut Buc., Ed. Acad., 1954
174. " " Influenţe ale arhitecturii vechi ruseşti asupra vechii arhitecturi româneşti. Buc., 1951
175. " - Iaşi, P. Organizaţii de masă legale conduse de PCR în anii 1932-1938. Buc., Ed. Acad., 1952
176. Corfus, Ilie: Documente polone privitoare la domnia lui Simion Movilă în Tara Românească. Cernăuţi, Tipogr. Glasul Bucovinei, 1939
177. - Documente moldovenesti de la Stefan cel Mare publicate de Mihai Costăchescu. Iaşi, Inst. de Arte Grafice Bravo, 1933
178. Costăchescu, Mihai: Documente de la Stefan cel Mare. Iaşi, Tipogr. Alexandru A. Ţerek, 1948
179. - Documente moldovenesti de la Bogdan Voevod (1504-1517) publ. de M. Costăchescu. Buc., 1934

180. - Documente moldovenești de la Stefaⁿhiță-Voevod (1517-1527 publicate de M. Costăchescu. Iași, Inst. de Arte Grafice "Brawo", 1943
181. Crăciun, Ioachim: Istoriografia română în 1928-1929. Repertoriu bibliografic. Buc., Cartea Românească, 1928.
182. Crăciun, Ioachim: Bibliografia la români. O încercare de bibliografie a bibliografiilor românești. Buc., Cartea Rom., 1928
183. - Critobul din Imbros. Din domnia lui Mahomed al II-lea. Ani 1451-1467. Buc., Ed. Acad., 1963
184. - Cronici turcești privind Țările Române. Vol. 1. Buc., Ed. Acad., 1966
185. - Cronica Ghiculeștilor. Istoria Moldovei între 1695-1754. Buc., Ed. Academiei, 1965
186. Daicovicu, C.: Cetatea dacică de la Piatra Roșie. Buc., Ed. Acad., 1954
187. - Dare de seamă asupra situației județului Cimpulung și asupra realizărilor în acest județ de la 15 noiembrie 1933-15 noiembrie 1937. Cimpulung Moldovenesc, Tipografia Societății Școala Română, 1937
188. Delaturda, I. C.: Război și civilizație. Cluj, Inst. de arte grafice Ardealul, 1922
189. Deutsch, Robert: Istoricii și știința istorică din România 1944-1969 Buc., Ed. științifică, 1970
190. Diclescu, Constantin: Propaganda papistă și întâmplările bisericesti de azi. Buc., Tipogr. Gutenberg, J. G. Bl., 1909
191. - Die Affaire dr. Janku Flondor. Czernowits, Druck und Verlag der Bukowinaer Vereinsdruckerei, 1903
192. - Die Landesfeier der hundertjährigen Vereinigung des Herzogthums Bukowina mit dem Osterreichischen Kaiserstaate, und der Eröffnung der k. k. Franz-Josefs Universität in Czernowits am 4. October 1875. Czernowits, Druck von Rudolf Eckhardt, 1876
193. - Documentele referitoare la relațiile germano-polone și la izbucnirea ostilităților între Marea Britanie și Germania. Buc., "Bucovina" I. E. Torouțiu, 1939
194. - Dokumente zur Vorgeschichte des Krieges. Berlin, Gedruckt in der Reichsdruckerei, 1939
195. - Documente privind Unirea Principatelor. Vol. 1-3. Buc., Ed. Acad., 1959-1963
196. - Documente ale mișcării mondiale pentru pace aprilie 1949-aprilie 1954. Buc., (1954)
197. Duzinchevici, Gh.: Contribuții la istoria Moldovei după moartea lui Alex. cel Bun. Iași, Tipogr. "Brawo", 1939

198. Duzinchevici, Gh.: Asasinarea lui Grigore Al. Ghica Vodă. Iași, Tip. "Brawo", 1940
199. Duzinchevici, Gh.: Un agent francmason în Moldova la 1858-William Sol lions. Iași, Tipogr. "Brawo", 1939
200. Duzinchevici, Gh.: Contribuții la istoria legăturilor comerciale româno-polone în sec. al XVIII-lea. Vălenii de Munte, Datina Românească, 1935
201. Duzinchevici, Gh.: Miron Barnovschi Meghilă și Polonia. Buc., Imprin. Națională, 1938
202. Duzinchevici, Gh.: Complotul de la București din anul 1859 împotriva lui Cuza-Vodă. Iași, Tip. Presa Bună, 1940
203. Duzinchevici, Gh.: Considerații critice asupra originii lui Mihai Viteazul. Iași, Inst. de Arte Grafice "Brawo", 1938
204. Filitti, Ioan C.: Cărți vechi străine privitoare și la români. Buc., 1935
205. Fischer, Eduard: Die Wehrmacht der Moldan zur zeit Stephans der Grossen. Czernowitz, Bukowinaer Vereinsdruckerei, 1907
206. Friedjung, Heinrich: Das Zeitalter des Imperialismus 1884-1914. Vol. I Berlin, Verlag Neufeld et Henius, 1919
207. Garoflid, Constantin: Chestiunea agrară în România. Buc., Ed. Gutenberg, 1920
208. Gassauer, Rudolf: Monede vechi românești inedite sau puțin cunoscute. Suceava, Tip. Hermann Beiner, f.a.
209. Gassauer, Rudolf: Tipuri de monede moldovenești inedite. Suceava, Tip. Hermann Beiner, 1933
210. " " Contribuțiuni la istoria Sucevei și a împrejurimii. Suceava, Tip. Hermann Beiner, 1924
211. Gherghel, Ilie: Zur Nachricht des Raschid-ad-din Fadlallah über "Basaram-ban" und "Cara-Oulag". Hermannstadt, Buchdruckerei W. Krafft, 1912
212. Giurescu, Constantin C.: Pentru "vechea școală" de istorie. Răspuns d-lui N. Iorga. Buc., 1937
213. Giurescu, Constantin C.: Istoria românilor pentru clasa IV-a. Buc. șf. c.
214. Grămadă, Nicolae: Vechile peceti sătești bucovinene. 1783-1900. Cernăuți, Tip. Glasul Bucovinei, 1939
215. " " Moldavica. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1937
216. " " Cancelaria domnească în Moldova până la domnia lui Constantin Mavrocordat. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1935
217. " " Vechi peceti bisericești bucovinene. Cernăuți, Tip. Glasul Bucovinei, 1939
218. Grecov, B. D.: Țăranii în Rusia, Buc., Ed. Acad., 1952

219. Grigorovici, Al.: Răpirea Bucovinei și politica Franței. Cernăuți, Inst. de Arte Grafice Glasul Bucovinei, 1939
220. Grecu, Vasile: Darstellungen altheidnischer Denker und Schriftsteller in der Kirchenmalerei des Margenlandes. Buc., Cultura Națională, 1924
221. " " Si totuși învățăturile lui Neagoe Basarab. Buc., Tip. "Bucovina" I. B. Torouțiu, 1944
222. Haupt, Gh.: Din istoricul legăturilor revoluționare româno-ruse. 1849-1881. Buc., Ed. Acad., 1955
223. - Hăbășești. Monografia arheologică. Buc., Ed. Academiei, 1954
224. - Histria. Monografie arheologică. Vol. I. Buc., Ed. Acad., 1954
225. Hotnog, Titus: Citeva nume topice românești de origine cumană. Iași, Tip. Goldschmied, 1933
226. Hotnog, Titus: "Beserenban" - din cronica personă a lui Fazel-Ullah-Baschid. Studii istorico-filologice. Iași, Tip. Modernă, 1919
227. Ilieș, Aurora: Stiri în legătură cu exploatarea sării în Tara Românească până în veacul al XVIII. Buc., Ed. Acad., 1956
228. Iorga, Nicolae: Aportul Bucovinei în cultura românească. Cernăuți, Ed. Libr. La Marea Tării, 1925
229. " " Materiale pentru o istoriografie umană. Buc., Ed. Acad. 1968
230. " " La cronologia vechilor domni moldoveni. Buc., 1971
231. Ionașcu, I.: Mănăstirea Târgșor. Un fost metoh al spitalului Pantelimon. Buc., Tip. Cărților bisericești, 1938
232. Iorga, N. ș. a.: Anglia și poporul englez prezentat în conferințe. Buc., Ed. Casei Școlilor, 1928
233. Irimescu, G. și Popovici, F.: Documente privind acțiune greviste ale muncitorilor forestieri din Bucovina în anii 1929-1933. Buc., 1967
234. - Indrumător în arhivele statului din Iași. Vol. 2. Buc., 1956
235. Kaindl, Raimund Friedrich: Zur Geschichte der Bukowina im Jahre 1849. Csernowitz, Verlag der Universitätsbuchhandlung, 1898
236. Kapri, Valeriu: Cazul fostului colonel Alexandru Sturdza, comandantul diviziei 8-a română. Un episod din războiul mondial. Oradea, Tip. Soc. pe acțiuni Adolf Somenfeld, 1926
237. Kipp, Theodor: Geschichte der Quellen des römischen Rechts. Leipzig, A. Deichert'sche Verlagsbuchh. Nachf., 1909
238. Kirileanu, Gh. T.: Războii din Gârlești în luptă cu logofătul Costache Fanachi. Iași, Tip. Presa Bună, 1941

239. Kirileanu, Gh. T.: Deslușire. O scrisoare inedită a lui Șilut Românul Buc., Imprim. Națională, 1943
240. Kirileanu, Gh. T.: Contribuție la istoricul raclei Sfintei Paraschiva din Iași. Minunea de la 1888. Iași, Tip. Al. A. Terek, 1946
241. Kirițescu, C-tin: Istoria războiului pentru întregirea României. Buc., Ed. Casei Școalelor, f.a.
242. Klug, Alfred: Ernst Rudolf Neubauer. Der Mann und das Werk. Czernowitz, Verlag von V. Mühlendorf, 1931
243. Larițescu, Traian: Familii vechi bucovinene. Buc., Tip. Minist. de război, 1944
244. Lăbușcă, Nicolae: Despre Cuniță - un impediment la căsătorie în vechiul drept românesc. Iași, Ed. Viața Românească, 1925
245. Lloyd-George, David: Mein Anteil an Weltkrieg, Kriegsmemoiren. Berlin S. Fischer Verlag, 1936
246. Lamasch, Heinrich: Woodrow Wilsons Friedensplan. Leipzig-Wien, E. P. Saet Co. Verlag, 1919
247. Loebel, Arthur: Dorna als Kinderheilstätte. Czernowitz, Im Verlage k. k. Kuranstalts-Verwaltung, 1924
248. Lungu, Vasile: Despre Mihailaș-Vodă movilă și Moldova în 1607. Iași, Presa Bună, 1935
249. Lupăș, Marin I.: Mitropolitul Sava Brancovici. Cluj, Tip. Cartea Românească, 1939
250. Lupu, Florian: Offene Antwort an die Landtagsabgeordneter. Excellenz Landeshaupmann J. Lupul, dr. Johann R. v. Welozynski und Genossen. Czernowitz, Druck von H. Czopp, 1902
251. Lupu, Florea: Scrisoare deschisă către siarul Deșteptarea. Cernăuți. Ed. Autorului, 1901.
252. Miculescu-Prăjescu, I. C.: Obișia unei familii din Moldova. Buc., Imprim. Națională, 1941.
253. Minea, I.: Note și interpretări. Iași, 1925
254. Mihail, Paul: Documente și zapise moldovenești de la Constantinopol Iași, Lupta Moldovei, 1948
255. Morariu, Leca: Tara Scaunelor de Domnie. Cernăuți, 1941
256. Morariu, Leca: Codicele pătrăuțean și asasinarea lui Grigore Ghica. Botoșani, Tipogr. Reînvierea, 1922
257. Niculescu-Varone, G. T.: Castela Brincovineanu de la Sâmbăta de Sus județul Făgăraș-Cămin de odihnă pentru scriitori... Buc., "Bucovina I. E. Torouțiu, 1941
258. Marian, Livia Fl.: Simion Florea Marian. Schițe biografice. Buc., Inst. de Arte Grafice Carol Găbl, 1910
259. Rudolf, L.: Mit dem Schützenregiment Czernowitz nr. 22 im Weltkriege 1916-1918. Carinthia-Klagenfurt, Buch und Kunstdruckerei, f.a.

260. Nistor, Ion I.: Amintiri răslețe din timpul Unirii 1918. Cernăuți, Tip. Glasul Bucovinei, 1938
261. Nistor, Ion I.: Problema ucraineană în lumina istoriei. Cernăuți, Editura Glasul Bucovinei, 1934
262. Nistor, Ion I.: Românii Transnistriei. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei 1925
263. Nistor, Ion I.: Der nationale Kampf in der Bukowina. Buc., Inst. de Arte Grafice Carol Göbl, 1916
264. Nistor, Ion I.: Istoria Basarabiei. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1923
265. Nistor, Ion I.: Unirea Bucovinei 28 noiembrie 1918. Buc., Cartea Românească, 1928
266. " " " Războiul ruso-turc din 1806-1812 și pierderea Basarabiei. Cernăuți, Tip. Glasul Bucovinei, 1938
267. - Zece ani de la Unirea Bucovinei 1918-1928. Cernăuți, Tip. Glasul Bucovinei
268. - Nouvelles études d'histoire. Buc., Ed. Acad., 1955
269. Nowak, Karl Friedrich: Der Weg zur Katastrophe. Berlin, Verlag Fik Kulturpolitik, 1926
270. Onciul, Aurel: Graf Albert Sternberg ein professioneller Ehrabschneider. Czernowitz, Druck von Emil Karnarski, 1906
271. " " Das Österreichische Problem. Wien Verlag von Carl Koenig, f.a.
272. " " Der Versicherungsvertrag nach Österreichischen Rechte Wien, Manz'sche K. U. K. Hofverlage Hof-Verlags und Universitäts Buchhandlung, 1896
273. " " Das Gesetz vom 30 März 1888 betreffend Krankenversicherung der Arbeiter. Wien, Aus der Kaiserlich-Königlichen Hof- und Staatsdruckerei, 1894
274. " " Dreptul administrativ român. Partea generală. Viena, ed. autorului, 1900
275. " " Organizația României Mari. Studiu. Cernăuți, Tipogr. Hermann Czopp, 1920
276. " Démètre: Les phases du développement historique du peuple et de l'état roumains. Buc., Cultura Neamului Românesc, 1921
277. " Isidor: Volintirii sau Olintirii. O episcadă din istoria patriei. Cernăuți, Soc. Tipogr. Bucovineană, 1899
278. Nistor Ion I.: Die rumänischukrainischen Beziehungen in ihrem geschichtlichen Werdegang. Leipzig, Verlag von S. Hirzel, 1939

279. - Österreich. Erbe und Sendung im deutschen Raum. Salzburg
Leipzig, Verlag Anton Pustet, 1936
280. Pall, Francisc: Date inedite privitoare la pregătirile culturale
italo-române din mijlocul veacului al XVII-lea. Buc.,
1940
281. Panaitescu, Petre: Istoria românilor pentru clasa a VIII-a secundară. Ed. IV-a. Craiova, Ed. Scrisul Rom., f.a.
282. Păunel, Eugen I.: Trecerea prin Moldova și Bucovina a diplomatului
prusian C.O.L. von Arnim, acum o sută de ani. Cernăuți,
Inst. de Arte Grafice Glasul Bucovinei, 1939
283. Polek, Johann: Die Bukowina zu Anfang des Jahres 1801. Czernowitz,
Bukowinaer Vereins-druckerei, 1908
284. Pop, Aug. Z.N.: Grecismul mitropolitului Dosoftei al Moldovei. Buc.,
Cartea Rom., 1940
285. Popescu, Mihail: Documente inedite din timpul ocupațiunii Principa-
telor Române de către austrieci (1854-1856). Buc., 1935
286. - Eine Kulturliga für die Bukowina. Czernowitz, Verlag von
Romanald Schally Buchhandlung, 1903
287. - Răbușirea unei monarhii. Buc., Tip. Izbinda, 1920
288. Procopovici, Al.: Luptele naționale din celălalt veac. Bucovina care
a fost și care va să fie. Sibiu, Tipogr. Dacia Traiană, 1942
289. " Al.: 25 de ani de la Unirea Bucovinei. Sibiu, Tip. Dacia
Traiană, 1943
290. " Al.: Bucovina noastră. Sibiu, Tip. Dacia Traiană, 1941
291. " "rich: Das Ende der Österreichischen Herrschaft in der
Bukowina. München, Verlag R. Oldenbourg, 1959
292. " Al.: 35 de ani de la Unirea Bucovinei. Constituanta de
27 octombrie 1918. Cernăuți, Tip. Mitrop. Silvestru, 1933
293. " Al.: Lui E. Herzog. Cernăuți, Ed. Cercului de studii filologi-
ce, 1929
294. " Erich: Albert von Kugler, ein Bisher Unbekannter bukowiner.
Geschichtsforscher aus dem 18 Jahrhundert. Monachii,
1965
295. Protopopescu, Lucia: Contribuții la biografia lui I. Budai-Deleanu.
Familia Budai. Buc., 1961
296. Rocco, Teodor: Crestomaticul românesc din anul 1920. Cernăuți, Ed.
Glasul Bucovinei, 1930
297. Rahda, Alex.: Die Bukowina im Weltkrieg. Druck Deutsche Zeitungsge-
nossenschaft, f.a.
298. Reli, Simion: Din Bucovina vremurilor grele. Cernăuți, Ed. Libr. Marca
Tării, 1926
299. Romstorfer, K.A.: Die Eröffnung der in der gr.-ort. Klosterkirche.

318. Rosetti, Radu: Gînduri despre vitejie în trecutul românesc. Buc.,
Imprimeria Națională, 1935
319. " " Granițele Moldovei pe vremea lui Ștefan cel Mare.
Buc., Imprimeria Națională, 1933
320. " " Însemnătatea istorică a căderii Plevnei. Buc.,
Imprim. Națională, 1937
321. " " O comunicare obștească a condițiilor păcii de la
Kuciuc-Kainargi (1774). Buc., Impr. Națională, 1938
322. " " O mică întregire la istoria lui Ștefan cel Mare.
Buc., Impr. Națională, 1934
323. " " Problema militară românească alaltăieri-ieri-azi.
Buc., Impr. Națională, 1934
324. " " Războiul pentru ree liberarea Bucovinei și Basa-
rabiei. Buc., Imprim. Națională, 1942
325. " " Termenii militari din dicționarele și enciclope-
diile noastre. Buc., Imprim. Națională, 1937
326. " " Un document inedit asupra mișcării de la 3 august
1865. Buc., Imprim. Națională, 1934
327. " " Despre unele precisări recente a locurilor bătă-
liilor de la Doljești, Vaslui și Scheia. Buc., Imprim.
Națională, 1933
328. " " Un nou studiu asupra artei militare la români.
Buc., Imprim. Națională, 1940
329. " " Un uitat Generalul Ion Em. Florescu. Buc., Imprim.
Națională, 1937
330. Filitti, Ioan C.: Despre Negru-Vodă. Buc., Imprim. Națională, 1924
331. Iorga, Nicolae: Procesele călugărilor de la Sântilie și Gheorghe,
pisarul leșesc. Buc., Cultura Națională, 1925
332. " " Imperiul cumanilor și domnia lui Băsarabă. Buc.,
Cultura Națională, 1928
333. " " 1. Originea lui Ștefan Răzvan. 2. Petrecerea lui Vasile
Lupu în exilul de la Constantinopol. Buc., Cultura
Națională, 1930
334. " " Stiri nouă privitoare la familia lui Petru Șchiopul.
Buc., Imprim. Națională, 1932
335. " " Despre revoluția de la 1848 în Moldova. Buc., Imprim.
Națională, 1938
336. Karadja, Constantin I.: Șteagul românesc al lui Istratie Dabija
Voevod. Buc., Imprim. Națională, 1937
337. Lupas, I.: Voevodatul Transilvaniei în sec. XII și XIV. Buc., Imprim.
Națională, 1936

338. Lupas, I.: Sfirşitul suzeranităţii otomane şi începutul regimului
habsburgic în Transilvania. Buc., Imprim. Naţională, 1943
339. Metes, Stefan: Contribuţii nouă privitoare la familia boierească
Buhuşi din Moldova. Buc., Cultura Naţională, 1927
340. Metes, Stefan: Din istoria dreptului românesc din Transilvania. Buc.,
Imprim. Naţională, 1935
341. Nistor, Ion I.: Decorarea lui Avram Iancu şi a camarazilor săi. Buc.,
Imprim. Naţională, 1931
342. Nistor, Ion: Răsunetul războiului din 1877 în Bucovina şi Basarabia.
Buc., Cultura Naţională, 1927
343. " " Un român iscoadă la 1683 în tabăra regelui Sobieski
la Viena. Buc., Imprim. Naţională, 1931
344. Onciul, Dimitre: Românii şi ungurii în trecut. Buc., Cultura Naţio-
nală, 1928
345. Sacerdoţeanu, A.: Ediţii de documente şi ipoteze istorice. Vălenii-de
Munte, Datina Rom., 1939
346. " " Vechea istorie a românilor după M. Kogălniceanu.
Buc., Ed. Fundaţiei Culturale M. Kogălniceanu, 1939
347. Sbiera, I. G.: Ceva despre tricolorul românesc. Cernăuţi, Ed. autorului,
1899
348. Schulsohn, Samuel: Bukowina unter Die Geschichte der Juden in der Bu-
kowina unter Österreichischer Verwaltung. Berlin, 1928
349. Smirnov, I. I.: Răscoala lui Bolotnikov. Buc., Ed. Acad., 1955
350. Stoide, P. A. şi Turcu, C.: Documente şi regeste din ţinutul Neamţului.
Secolele XVI-XVIII. Piatra-Neamţ, 1935
351. - C. Stere judecat şi condamnat de el însuşi. Iaşi, Tip.
Lumina Moldovei, 1923
352. Steţcu, Neculai: Note despre Wilhelm de Kotzebue. Piatra Neamţ,
Tip. Rom. "Gh. Asachi", 1942
353. - Studii cu privire la Stefan cel Mare. Buc., Ed. Acad., 1954
354. - Studii şi referate privind istoria României. I. Buc.,
Ed. Acad., 1954
355. - Studii şi referate privind istoria României. II. Buc.,
Ed. Acad., 1954
356. - Studii privind Unirea Principatelor. Buc., Ed. Acad., 1960
357. - 75 de ani de la proclamarea independenţei de stat a
României. Buc., Ed. Acad., 1952
358. - Sedinţa solemnă pentru comemorarea unui an de la
moartea generalului Henri M. Berthelot. Buc., Imprim.
Naţională, 1932
359. Şesan, Milan P.: Teodor Kariatovici în Rusia subcarpatică etitot al
mănăstirii S. Nikolai din Munkacs 1836o.

- Cernăuți, Tip. Glasul Bucovinei, 1936
360. Tătărescu, Gh.: Evacuarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord. Craiova, Ed. Scrisul Românesc S.A., 1940
361. Topor-Tarnovițchi, A.: Călăuză prin mănăstirea Putna. Cernăuți, Ed. Consiliului Eparhial din Bucovina, 1928
362. Turcu, Constantin: Stiri noi despre pretendentul Alexandru Davidel. Iași, Tip. Al. A. Terek, 1948
363. Turcu, Constantin: Informații documentare cu privire la compania lui Mihai Viteazul în Moldova. Buc., 1957
364. Turcu, Constantin: Cele mai vechi statistici moldovenesti. Iași, 1956
365. Turcu, Constantin: Vechi încercări de exploatare minieră în Moldova. Iași, 1957
366. Turcu, Constantin: Preocupări de cultură regională. II. P. Neamț, Tip. Gh. Asachi, 1939
367. " " Preocupări de cultură regională. III. P. Neamț, Tip. Gh. Asachi, 1941
368. " " Biblioteca liceului din Piatra-Neamț. Cu un scurt istoric al bibliotecilor mai vechi. P. Neamț, Tip. Lumina, 1934
369. " " Curtea Domnească din Tîrgul Pietrii. P. Neamț, Tip. Lumina, 1936
370. " " Ion Negre-cel mai vechi profesor din P. Neamț. P. Neamț, Tip. Lumina, 1936
371. " " Un călător german, acum un veac, prin județul Neamț: Wilhelm von Kotzebue. Piatra-Neamț, Tip. Rom. "Gh. Asachi" 1942
372. " ? Un blestem original pe o carte puțin cunoscută. Iași, Inst. de Arte grafice "Presa Bură", 1942
373. " " Trei documente moldovenesti inedite din secolele XVI-XVII. Iași, Ed. Acad., 1970
374. " " Un călător francez, acum un veac, prin județul Neamț: J. A. Vaillant. Piatra-Neamț, 1934
375. " " Daniil Sihastru-Figură istorică, legendară și bisericăscă. Iași, Tip. Al. A. Terek, 1947
376. " " Schiturile de sub Ceahlău: Sahastru și Cîrăbuc. Iași, Inst. de Arte Grafice "Brawo", 1943
377. " " Alexandru Lembricor. Noi contribuții biografice. Iași, Tip. Al. A. Terek, 1948
378. Usatiuc, Claudiu: Structura etnică a comunei a comunei Vășcăuți pe Ceremaș (jud. Storojineț). Timișoara, Ed. Mitrop. Silvestru din Cernăuți. 1944

379. - Uneltirile împotriva dinastiei. Abdicarea fostului principe moștenitor. Complotul de la Londra. Buc., Imprim. Independența, 1930
380. Ungermann, Richard: Russische-türkische Krieg 1768-1774. Berlin, Wilhelm Braumüller, 1906
381. - Unirea Bucovinei (27 oct. 1918-27 oct. 1933). Cernăuți, Tip. Mitrop. Silvestru, 1934
382. Veress, Andrei: Bibliografia română-ungară. Vol. I. Buc., Cartea Românească, 1931. Vol. II
383. " " Vechi istorici unguri și sași despre istoria românilor (1760-1787). Buc., Cultura Națională, 1929
384. Vlădescu, I.: Inceputul anului în cronicile moldovenești până la Ureche. Buc., Cultura Națională, 1925
385. Vorobchievici, Ipolit: Sfânta mănăstire Dragomirna. Suceava, Tip. Soc. Școala Română, 1908
386. Weczerka, Hugo: Das mittelalterliche und frühneuzeitliche Deutschtum Fürstentum Moldau. Band 4. München, Verlag R. Oldenbourg, 1960
387. Werenka, Daniel: Der Kriegsruf an die Bukowina im Jahre 1809. Czernowitz, im Selbstverlage des Verfassers, 1903
388. Wilhelm II: Ereignisse und Gestalten aus den Jahre 1878-1918. Leipzig und Berlin, Verlag von K. F. Koehler, 1922
389. Zotta, Sever: Paul Gore. Chișinău, Tipogr. Eparhială Cartea Rom., 1928
390. " " Die Abstammung der Familie Flondor. Radautz, 1933
391. Burada, Teodor T.: Istoria teatrului în Moldova. Vol. 2. Iași, Tipogr. H. Goldre r., 1922
392. Simeștra, Tit.: Viața și traiul sfântului Nifon patriarhul Constantinopolului. Buc., 1937
393. Grămadă, Nicolae: Din domeniul scriiturii. Cernăuți, Edit. Glasul Bucovinei, 1929
394. " " Contribuții la istoria cărții și a scrisului în evul mediu. Cernăuți, Ed. Glasul Bucovinei, 1928
395. Greciuc, Vasile: Ultracvismul sau două limbi de predare la liceele (gimnaziile) românești din Bucovina. Suceava, Tip. Soc. Școala română, 1912
396. Kirileanu, G. T.: Schitul Cozla. Un scump odor de artă bisericească lângă Piatra Neamț. Piatra Neamț, Tip. Gh. Asachi, 1939
397. - Al șeptelea raport anual al comitetului pentru înființarea și administrățiunea bibliotecii din Bucovina. 185
398. Berechet, St. Gr.: Dreptul vechilor naștri ~~naștri~~ la judecarea mirenilor. Buc., Tip. Cărților Bisericești, 1938
399. - Biserica Sfântul mare mucenic Gheorghe (mănăstirea Sf. Ioan cel Nou) - Suceava. Iași, 1970

400. Breabăn, C.: Starea în care se află astăzi preoțimea ortodoxă-română din Bucovina. Asoc. Preoților ort. români din Cîmpulung Moldovenesc
401. Cozmiuc, Constantin: Ce așteaptă credincioșii mireni din Bucovina de la noua lege pentru organizarea bisericii ortodoxe-române? Cernăuți, 1942
402. - Expoziția Societății pentru Cultură. Cernăuți, 1942
403. Reifenkugel, Karl: Bukowinaer Landesbibliothek und die K.K. Universitäts - Bibliothek in Czernowitz. Czernowitz, Selbstverlage des Verfassers, 1885
404. Reli, Simion: Un mare educator social: Episcopul Melhisedec al Romanului (1822-1892). Cernăuți, Tipogr. Glasul Bucovinei, 1943
405. - 30 de ani de organizație românească a învățătorilor din Bucovina. Cernăuți, Tipogr. "Mercur" Max Weissmann, 1935
406. Dressler, Johann Chr.: Illischästie. Treilassing, Pannonia-Verlag, 1960
407. Bunea, Aug.: Stăpînii Țării Oltului. Discurs de recepție. Buc., Inst. de Arte Graf. Carol Gobl, 1910
408. - Die Inschriften aus der Bukovina. Epigraphische Beiträge. Partea I. Wien, Im Selbstverlage, 1903
409. Iorga, N.: Două concepții istorice. Discurs de recepție. Buc., Inst. de Arte Grafice Carol Gobl, 1911
410. Stefanelli, T.V.: Istoricul luptei pentru drept în ținutul Câmpulungului Moldovenesc. Discurs de recepție. Buc., Libr. Socec., 1911
411. Bogdan, Ioan: Istoriografia română și problemele ei actuale. Discurs de recepție. Buc., Inst. de Arte Grafice Carol Gobl, 1905
412. Sutsu, Mihail C.: Despre numismatica română. Discurs de recepție. Buc., Libr. Socec., 1901
413. Pârvan, Vasile: În memoria Constantinii Erbiceanu. Discurs de recepție. Buc., Libr. Socec., 1914
414. Onciul, Dimitre: Epocile istoriei române și împărțirea ei. Discurs de recepție. Buc., Inst. de Arte Grafice Carol Gobl, 1906
415. Hasdeu, B.P.: Ultima cronică română din epoca fanarioților. Buc., Tipogr. Acad. Române, 1884
416. Păunel, Eugen: Biblioteca Universității din Cernăuți. Buc., Imprim. Națională, 1933
417. Radu, Basile: Voyage du patriarche Macaire d'Antioche. I. Paris, Impr. Polyglotte, 1927

418. - Festschrift zur Hundertjährigen Gedenkfeier der Gründung des Gymnasiums. 1808-16 dezember-1908. Czernowitz, Druck und Verlag der Eckhardt'schen Universitätsbuchdruckerei, 1909
419. Beck, Erich: Bukowina. Land zwischen Orient und Okzident. Pannonia-Verlag Freilassing, 1963
420. Karadja, Constantin J.: Die Ältesten gedruckten Quellen zur Geschichte der Rumänen. Gutenberg, 1934
421. - Die K.K. Franz-Josephs-Universität in Czernowitz im ersten Vierteljahrhundert ihres Bestandes. Czernowitz, Bukowinaer Vereinsdruckerei, 1900
422. Peysersfeld, Alfred R.v.: Das Fronwesen in der Bukowina unter Österreichischer Verwaltung. Czernowitz, Bukowinaer Vereinsdruckerei, 1912
423. Pfeiffer, Sepp: Zur geschichte der Madjarisierung des Sathmarer Deutschtums. Hermannstadt, Druck der Offizin Krafft & Drotleff, 1940
424. Condiescu, N.M.: Peste mări și țări. Grecia. Egiptul. Indiile. Buc., Uniunea Fundațiilor Culturale Regale, 1937
425. - Geschichte von Czernowitz von den Ältesten Zeiten bis zur Gegenwart. Czernowitz, Universitäts, Buchhandlung, 1908
426. - Geschichte des Bürgerkrieges in der UdSSR. Band 1. Moskau, Verlagsgenossenschaft ausländischer Arbeiter in der UdSSR, 1937
427. - Ohnmassgeblicher Entwurf zu einer militairischen Einrichtung des K.K. enclavitem moldauischen Antheils.
428. - Vom Moldauischen Wayuoda Lupolo (Basil Lupu (1634-1653)).
429. Adăniloaită, Elena lui P. Ioan Roată și reforma agrară din 1864. Buc., Ed. Acad., 1965
430. Gronich, Isiu: Un album al Cernăuțului. Cernăuți, Tipogr. Luceafărul, 1925
431. - Români din Bucovina. Privire scurtă asupra dezvoltării lor pe terenul cultural și economic de la încorporarea Bucovinei la monarhia austro-ungară 1775 pînă la 1906. Cernăuți, Societ. Tipogr. bucovineană, 1906
432. Reli, Dr. S.: Lupta românilor din Suceava cu stăpînirea austriacă. Cluj, Cartea Rom., 1931
433. Rosetti, R.: Arbaletetele de la Muzeul militar național. Cluj, Cartea Românească, 1931
434. - Omagiu înalt prea sfințitei sale dr. Nicolae Balan mitropolitul Ardealului. Sibiu, Tip, Tipogr. Arhidiecezane, 1940

435. - Documente privind istoria României. Veacul XVII.
A. Moldova. Vol. I (1601-1605). Buc., Ed. Acad., 1952
436. - Documente privind Istoria României. Veacul XI, XII
și XIII. C. Transilvania. Vol. I (1075-1250). Buc.,
Editura Academiei RPR, 1951

L I S T A

=====

cărților donate de prof. Teodor Bălan

LIMBA

1. Meyer-Lübke, Wilhelm: Historische Grammatik der französischen Sprache
Teil I, II. Heidelberg, Carl Wintes Universitätsbuchhandlung
1908, 1921
2. Schultz-Gora, O.: Altprovenzalisches elementarbuch. Ed. 3. Heidelberg,
Carl Wintes Universitätsbuchhandlung, 1915
3. Voretzsch, Carl: Einführung in das Studium der Altfranzösischen Sprach
Halle, Max Niemeyer, 1903
4. Schwan, Eduard: Grammatik des Altfranzösischen. Ed. 6-a. Leipzig, O.R.
Reisland, 1903
5. Herzog, Eugen: Historische sprachlehre des neufranzösischen. I. Heidel-
berg, Carl Wintes Universitätsbuchhandlung, 1921
6. Procovici, Al.: Mic tratat de lingvistică generală. Cernăuți, Ed. Revis-
tei filologice, 1930.
7. Etmayer, Karl R.v.: Vademecum für Studierende der romanischen Philologi
Heidelberg, Carl Wintes Universitätsbuchhandlung, 1919.

L I S T A

=====

cărților donate de prof. Teodor Bălan

GEOGRAFIE

1. Ilie, Mircea: Figuri de geologi români. Buc., Ed. științifică, 1957
2. Spunda, Franz: Griechische Reise. Berlin, Deutsche Buch-Gemeinschaft, 1926
3. Columb, Cristofor: Jurnal de bord. Buc., Ed. științifică, 1961
4. - Călători străini despre Țările Române. Buc., Ed. științifică, 1968
5. Rădulescu, I.: Istoricul descoperirilor geografice. Buc., 1956
6. Vălsan, G.: Pământul românesc și frumusețile lui. Buc., Casa Șc., 1940

L I S T A

cărților donate de prof. Bălan Teodor

LITERATURA

1. Bogza, Geo: Vestitearea furtunii. Buc., Ed. Tineretului, 1951
2. - Cîntec despre oastea lui Igor. Buc., Ed. ARIUS Cartea Rusă, 1953
3. - Cronicari munteni. Buc., Ed. tineretului, 1965
4. Durable, Robert: Țării mele. Ed. II-a. Buc., Ed. Casei Școlilor, 1935
5. Franză, Eugen: Sub steagul vieții. Poeme. Buc., Ed. ptr. lit. și artă, 1950
6. Galan, V. M.: Calul lui moșftine. Buc., Ed. Scînteia, 1950
7. Lemartine, Alphonse de: Harmonies poétiques et religieuses. Paris, Libr. Hachette, 1922
8. " " Premières méditations poétiques. Paris, Libr. Hachette, 1924
9. " " Nouvelles méditations poétiques. Paris, Libr. Hachette, 1924
10. Neubauer, Ernst Rudolf: Nogaia oder die Steppenschlacht. Bădăuți, Verlag von Kirner, f.a.
11. Secula, Iudita: Din vremuri apuse. (Memorii). Buc., Ed. Minerva, 1915
12. Turgheniev, Ivan: Apele primăverii. Vol. 1. Buc., Ed. Minerva, 1910
13. Grigorovitsa, Em.: Schitul Cerebucului. Povestiri din trecutul Moldovei. Buc., Ed. Libr. Naț., 1908
14. Onciul, George: Colinda. Analisă-deducții-concluzii. Buc., Tipogr. Bucovina, 1934
15. Massoff, Ioan: Teatrul românesc. Privire istorică. Vol. 2. Buc., E.P.L., 1966
16. Stancu, Saharia: Pentru apărarea culturii. Buc., Serisul liber, f.a.
17. Cantemir, Dimitrie: Descrierea Moldovei. Buc., Ed. Cartea rom., f.a.
18. Frenkian, Aram M.: Le réalisme grec. Cernăuți, Impr. Glasul Bucovinei, 1939
19. Sbiera, Radu I.: Amintiri despre Eminescu. Cernăuți, Societ. tipogr. Bucovineană, 1903
20. Teaciac, Albu, Nicolae: Istoria literaturii române. Cernăuți, Ed. autorului, 1937
21. Vigny, Alfred de: Œuvre poétique. Paris, Éditions Hypérion, 1935
22. - Studii și cercetări de istoria artei. Seria teatru. (Extras) Buc., Editura Academiei RSR, 1964
23. Gane, Nicolae: Bogdan Petriceicu-Hasdeu (discurs de recepție). Buc., Inst. de Arte Grafice Carol GȘbl, 1909
24. Zamfirescu, Duiliu: Poporanismul în literatură (discurs de recepție). Buc., Inst. de Arte Grafice Carol GȘbl, 1909.

25. Aderca, Felix: Amiralul oceanului. Cristofor Columb. Buc., Ed. tineretului, 1957
26. - Antologie latină
27. Baltinester, L.H.: Gedichte. Czernowitz, 1882
28. Bolintineanu, Dimitrie: Căldătorii. Vol. 2. Buc., Ed. Minerva, 1915
29. Coșbuc, George: Povestea unei coroane de oțel. Ed. V-a. Buc., Ed. Cartea românească, f.a.
30. Costin, Miron: Letopisețul Țării Moldovei. Buc., Ed. tineretului, 1956
31. Drosdowski, Georg: Militärmusik. Klagenfurt, Verlag Carinthia, 1967
32. Engel, Eduard: Geschichte der französischen Litteratur. Leipzig, Verlag von Wilhelm Friedrich, f.a.
33. Goga, Eugen: Două Siberii. Buc., Ed. Librăriei C. Ștefănescu, 1916
34. Hanș, Petre V.: Scriitori basarabeni. Ed. II-a. Buc., Ed. Casei Șc., 1936
35. Lovinescu, Eugen: Antologia scriitorilor ocazionali. Buc., Ed. Casei Școlilor (1943)
36. Maiorescu, Titu: Critice. 1866-1907. Vol. I. Buc., Ed. Libr. Șococ., 1931
37. Milliam, Maxim, G.: În minile dușmanului. Buc., Libr. Univ. Alcalay, 1920
38. Neculce, Ion: Letopisețul Țării Moldovei și O seamă de cuvinte. E.S.P.L.A. Buc., 1955
39. Petrescu, Camil: Patul lui Procust. Vol. 2. Buc., Ed. Naț. Gîrbei, f.a.
40. Floetz, Charles: Manuel de littérature française. Berlin, F.A. Herbig, Libr.-Editeur, 1910
41. Porubsky, Frans: Rund um den Rathausturm und den Pruth. Czernowitz, Verlag von N. Hrabetzug, 1906
42. Protopopescu, Lucia: Noi contribuții la biografia lui I.B. Deleanu. Buc., Ed. Academiei, 1967
43. Rebreanu, Liviu: Răscoala. Roman. Vol. 2. Buc., Ed. Adevărul, 1932
44. Rezsori, Gregor: Magrebinische Geschichten. Hamburg, Rowohlt Verlag, 1958
45. Tăușan, Grigore: Criterii și evocări. Buc., Ed. Casei Școlilor, 1935
46. Tănăsescu, Filimon: Povestiri din trecut și articole politice. Suceava, 1930
47. Ureche, Grigore: Letopisețul Țării Moldovei. Buc., E.S.P.L.A., 1955
48. Adamescu, Gh.: Ideile politice ale cronicarilor. Buc., Ed. Libr. Șococ., 1895

L I S T A

periodicelor donate de prof. Teodor Bălan

1. Viața românească 1906, 1948, 1949, 1950, 1951, 1953, 1954.
2. Magazin istoric 1970.
3. Arhiva românească 1940, 1943.
4. Hriștovul 1947.
5. Revista istorică 1946.
6. Graiul românesc 1927.
7. Sburătorul 1919.
8. Studii și cercetări de istoria artei 1954, 1957.
9. Iașul literar 1960.
10. Studii și articole de istorie 1963 1964 1965.
11. Junimea literară 1914.
12. Convorbiri literare 1929.
13. Studii revistă de istorie 1950-1955, 1957.
14. Făt-Frumos 1930, 1936, 1942, 1943, 1944.
15. Studii și cercetări de istorii veche 1950-1955.
16. Revista Bucovinei 1942-1945.
17. Revista teologică 1909.
18. Cugetări 1919-1920.
19. Calendarul Glasul Bucovinei 1923, 1926-1931, 1933-1938, 1940.
20. Căilindariul poporului, bucovinean 1912.
21. Calendar creștin 1938.
22. Mitropolia Banatului 1957.
23. Arhivele Basarabiiei 1929-1930.
24. Steluța 1883-1884.
25. Die Wahrheit 1908.
26. Der Europäische Osten nr 4 1965.
27. Archiv für Landeskunde der Bukowina 1930.
28. Mittheilungen des Vereins für Landescultur und Landeskunde im Herzogthume Bukowina 1857.
29. Jahres-Bericht des gr.-or. Ober-Gymnasiums in Suczawa 1903.
30. Jahresbericht des k.k. Ober-Gymnasiums in Czernowitz 1897.
31. Jahresbericht des k.k. Staatsgymnasiums in Czernowitz 1903.
32. Jahresbericht der gr.-or. Ober-Realschule in Czernowitz 1903, 1907, 1911.
33. Mittheilungen des statistischen Landesamtes des Herzogtums Bukowina 1911.

Foto 9. Listele dactilografiate cuprinzând cărțile și periodicele donate de Teodor Bălan Institutului Pedagogic de 3 ani din Suceava
(sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava,
Compartimentul Dezvoltarea, evidența și organizarea colecțiilor. *Inde*